

Cezary Golik¹

Obowiązki prokuratora zawieszzonego w czynnościach – kilka uwag wokół art. 150 § 1 zd. 2 ustawy Prawo o prokuraturze

Streszczenie

W prezentowanym artykule Autor poddaje krytycznej ocenie wskazany w tytule opracowania przepis prokuratorskiej ustawy pragmatycznej. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie o to, jakie obowiązki może wykonywać prokurator zawieszony w czynnościach doprowadza do konieczności zmierzania się z problemem o bardziej ogólnym charakterze – kwestią dopuszczalności i zasadności zobowiązania suspendowanego prokuratora do wykonywania jakichkolwiek prac i zadań na rzecz Prokuratury jako jego pracodawcy. W dalszej części opracowania przeprowadzona zostaje praktyczna analiza przepisów regulujących tryb postępowania w przedmiocie nakładania na prokuratora tytułowych obowiązków oraz przysługujące prokuratorowi środki odwoławcze wobec tego rodzaju decyzji. Artykuł kończą postulaty de lege ferenda.

Słowa kluczowe

Prokurator, zawieszenie, zawieszenie w czynnościach, czynności służbowe, odpowiedzialność dyscyplinarna, obowiązki służbowe, obowiązki prokuratora.

1. Wstęp

Zgodnie z treścią art. 150 § 1 zd. 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o Prokuraturze² prokurator zawieszony w czynnościach z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego obowiązany jest pozostawać w dyspozycji przełożonego i wykonywać obowiązki ściśle określone

---

¹ Dr Cezary Golik, prokurator Prokuratury Rejonowej w Chorzowie.

² Tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 1247. Akt prawny dalej określany skrótem „Pr. prok.”

w zarządzeniu o jego zawieszeniu w czynnościach, które nie mogą jednak obejmować wykonywania czynności zastrzeżonych przez ustawę dla prokuratora. Wskazany przepis normatywny – wobec braku wyjaśnienia zawartego w samej ustawie – nakazuje postawienie zasadniczego pytania o to, jakie czynności może wykonywać prokurator zawieszony w czynnościach? Próba odpowiedzi na to pytanie prowadzi do konieczności odniesienia się do kilku dalszych kwestii interpretacyjnych związanych z brzmieniem przepisów art. 150 § 1–8 Pr. prok.

Analizowany przepis stanowi *novum* aktualnej pragmatyki służbowej prokuratorów – nie miał on odpowiednika w ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o Prokuraturze³. W literaturze wskazano, że norma ta umożliwi prokuratorowi przełożonemu częściowe choćby wykorzystywanie wiedzy i umiejętności prokuratora zawieszonoego, a także możliwość weryfikacji realizacji przez prokuratora jego obowiązków⁴. Z poglądem tym zgodzić się można tylko w części. O ile nie budzi wątpliwości stwierdzenie, że wobec zawieszenia prokuratora w wykonywaniu czynności koniecznym i zasadnym jest zweryfikowanie realizacji przez niego jego obowiązków (według stanu na moment zawieszenia w czynnościach) – o tym w dalszej części niniejszego opracowania – o tyle zasadniczą trudność stanowi ustalenie, jak i czy w ogóle można „wykorzystać wiedzę i umiejętności” suspendowanego w okresie trwania tego stanu. Szkoda, że autorzy wskazanego poglądu nie dokonali jego rozwinięcia i uzasadnienia. Okazuje się bowiem, że nie jest wcale łatwym udzielenie odpowiedzi na pytanie o to, jakie zadania może realizować prokurator „zawieszony w czynnościach”.

2. Kwestie ogólne

Już na wstępie – podejmując się próby odpowiedzi na postawione pytanie – dojść trzeba o wniosku, że przepis art. 150 § 1 Pr. prok. zawiera w sobie sprzeczność. Jeśli bowiem mowa w nim o prokuratorze zawieszonym „w czynnościach” (art. 150 § 1 zd. 1 Pr. prok.), to należy przez to rozumieć zawieszenie „we wszystkich czynnościach” związanych z zajmowanym stanowiskiem. Z dalszej części tej normy wynika jednak, że z zawieszeniem prokuratora wiąże się nakaz wykonywania

---

³ Por. art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o Prokuraturze (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r., Nr 270, poz. 1599 z późn. zm.).

⁴ T. Janeczka, A. Roch, Odpowiedzialność karna, odpowiedzialność za wykroczenia oraz zawieszenie w czynnościach prokuratora w świetle Prawa o prokuraturze, *Pr. i Pr.* 2017, nr 4, s. 142.

przez niego „obowiązków”, które rozumieć należy jako „czynności”, ale nie te które są „czynnościami zastrzeżonym przez ustawę dla prokuratora” (art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.). Prokurator zawieszony we wszystkich czynnościach ma zatem wykonywać czynności poszczególnie dla niego wyliczone. Taka regulacja zdaje się godzić w logikę reguły interpretacyjnej *argumentum a maiori ad minus*.

Przepisy prokuratorskiej pragmatyki służbowej nie definiują stanu „zawieszenia prokuratora w czynnościach”. Wprowadzenie stosownego przepisu normatywnego (definicji legalnej) jest dalece pożądane, gdyż istotnie ułatwiłoby odpowiedź na pytanie, czy i jakie czynności może wykonywać zawieszony w ramach cały czas trwającego, a zatem wiążącego go, stosunku służbowego prokuratora. Analiza semantyczna zwrotu „zawieszenie w czynnościach” zawodzi w kontekście próby interpretacji art. 150 § 1 Pr. prok. To dlatego, że słownikowo „zawiesić” to „czasowo pozbawić kogoś jakichś praw lub obowiązków”⁵ – co samo w sobie jest wręcz oczywiste – lecz do tak konstruowanej definicji dodać trzeba wyjątek zawarty w art. 150 § 1 zd. 2 *in fine* Pr. prok., co prowadzi po raz wtóry do wniosku, iż przepisy art. 150 § 1 zd. 1 oraz zd. 2 Pr. prok. pozostają w kolizji wynikającej z ich sprzeczności. Najprościej rzecz ujmując „zawieszenie prokuratora w czynnościach” polega na „odsunięciu prokuratora od wykonywania obowiązków służbowych”. Taki przepis powinien znajdować się w ustawie prokuratorskiej⁶. Tyle tylko, że oznaczałoby to, iż w rzeczywistości prokurator zawieszony w czynnościach nie może przedsięwziąć jakichkolwiek działań, zadań, czy prac. To zaś byłoby sprzeczne z intencją wprowadzenia przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Konstrukcja, ewentualnie stworzonej, definicji legalnej stanu „zawieszenia prokuratora w czynnościach” wymagałaby ujęcia w niej odpowiednich wyjątków dla jej zharmonizowania z brzmieniem przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. O ile jest to w ogóle możliwe.

3. Zakres czynności (nie)zastrzeżonych dla prokuratora

Centralnym zagadnieniem przy próbie interpretacji art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. jest określenie, jakie „obowiązki” prokuratora są „czynnościami niezastrzeżonymi przez ustawę dla prokuratora”. Tylko bowiem do ich wykonywania może być zobowiązany prokurator „zawieszony w czynno-

⁵ Słownik Języka Polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl>.

⁶ Por. art. 62 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1627).

ściach”. Należy przyjąć, że ustawowy zwrot „obowiązki” oznacza w rzeczywistości „czynności”, gdyż to czynności – rozumiane jako dostrzegalne, pozytywne zachowania prokuratora – będą działaniami, które ma on „wykonywać”. W art. 150 § 1 zd. 2 *in fine* Pr. prok. nie chodzi przecież o powstrzymanie się od działania, czyli o zaniechania. Sama ustawa zresztą stawia znak równości pomiędzy określeniami „czynności” i „obowiązki” używając ich w zasadzie zamiennie. Prokurator zawieszony w czynnościach, zgodnie z art. 150 § 1 zd. 2 *in fine* Pr. prok., ma być zobowiązany jedynie do enumeratywnie określonych działań (czynności). Tak więc kluczowym jest rozstrzygnięcie, jakie czynności – spośród wszystkich wykonywanych przez prokuratorów – są tymi, które są dla nich „zastrzeżone przez ustawę”. To pozwolić może na wyodrębnienie czynności „pozostałych”, a więc „czynności niezastrzeżonych dla prokuratorów przez ustawę”. Poszukując linii rozdzielającej te dwa rodzaje czynności prokuratorów należy mieć na uwadze, że norma art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. ma zdecydowanie wyjątkowy charakter. Tak więc zakres „czynności niezastrzeżonych (przez ustawę)” dla prokuratorów powinien być znacznie węższy niż „czynności zastrzeżonych (przez ustawę)” – tutaj kolejna sprzeczność i trudność interpretacyjna. W relacjach ogólnych bowiem to kwestie „zastrzeżone” wydają się być wyjątkami od kwestii „nie zastrzeżonych”. Jeśli miałyby to się odnosić do czynności, to tych „zastrzeżonych” powinno być rodzajowo mniej niż „nie zastrzeżonych”. Tymczasem – zgodnie z logiką analizowanego przepisu ustawy – zawieszenie prokuratora w czynnościach pozbawia go prawa wykonywania szerokiego spectrum czynności „zastrzeżonych (dla niego przez ustawę)” i obarcza go powinnością wykonywania szczególnych, niektórych i reglamentowanych decyzją przełożonego czynności „nie zastrzeżonych (przez ustawę)”, a więc czynności, które nie muszą być wykonywane przez kwalifikowanego funkcjonariusza publicznego, jakim jest prokurator.

Ustawa Prawo o prokuraturze nie zawiera wyszczególnienia czynności „zastrzeżonych dla prokuratora” oraz pozostałych „nie zastrzeżonych” dla wykonywania przez niego. Ustawodawca w ogóle nie operuje taką logiką techniki legislacyjnej. Oczywiście, w pierwszej kolejności, uwagę należy zwrócić na przepis art. 3 § 1 Pr. prok. i zawarty tam katalog 14 zakresów działań Prokuratury w realizacji zasadniczych celów funkcjonowania tej instytucji, jakim jest „ściganie przestępstw i stanie na staży praworządności” (art. 2 Pr. prok.). To co istotne w art. 3 § 1 Pr. prok., to stwierdzenie, że określone tam „obowiązki” zastrzeżone są do realizacji przez Prokuratora Generalnego i podległych mu prokuratorów wszystkich szczebli struktury organizacyjnej Prokuratury. Jeśli zatem obowiązki te

w swoim wymiarze praktycznym realizowane są przez konkretne „czynności”, to wyczerpują one zakres „czynności zastrzeżonych przez ustawę dla prokuratora”. Syntetyzując zakres czynności prokuratorów z katalogu zawartego w art. 3 § 1 Pr. prok. stwierdzić należy, że są to przede wszystkim czynności podejmowane w ramach określonych procedur poszczególnych gałęzi prawa i w konkretnych postępowaniach (art. 3 § 1 pkt 1–4, 7 Pr. prok.), a także czynności w zakresie współdziałania z innymi organami i podmiotami, profilaktyka i działalność naukowa (art. 3 § 1 pkt 5–6, 8–13 Pr. prok.). Czynności zawarte w art. 3 § 1 Pr. prok. w zupełności wyczerpują zakres kompetencji prokuratorów. Przepis ten nie udziela odpowiedzi na pytanie o to, jakie – spoza wyliczenia tam zawartego – czynności może wykonywać jeszcze prokurator. Nawet w art. 3 § 1 pkt 14 Pr. prok. – gdzie mowa jest jeszcze o „innych czynnościach” – znajduje się zastrzeżenie, że muszą one być „określone w ustawie”, co pokrywa się z „zastrzeżeniem ustawowym”, o którym mowa w art. 150 § 1 zd. 2 *in fine* Pr. prok. Analiza przepisu art. 3 § 1 Pr. prok. nie pozwala zatem na ustalenie dopuszczalnych czynności prokuratorów, które mogłyby być im powierzone w okresie ich „zawieszenia w czynnościach”, a jednocześnie nie byłyby „czynnościami zastrzeżonymi dla nich przez ustawę”.

W dalszych poszukiwaniach uwagę należy zatem zwrócić na szczególne unormowania prokuratorowskiej pragmatyki służbowej. W pierwszej kolejności na przepis art. 173 Pr. prok. Zgodnie z nim asesor prokuratorowski może posiadać uprawnienie do wykonywania czynności prokuratorowskich (*tzw. votum*) lub być zatrudniony na tym stanowisku bez powierzenia wykonywania czynności prokuratorowskich. Powierzenie asesorowi czynności prokuratorowskich nie może jednak obejmować udziału w postępowaniu przed sądem apelacyjnym oraz w postępowaniu przed sądem okręgowym, z wyjątkiem postępowania w pierwszej instancji w sprawach, w których prowadził postępowanie przygotowawcze oraz występowania przed Sądem Najwyższym, sporządzania środków zaskarżenia i wniosków do Sądu Najwyższego (art. 173 § 1 pkt 1 i 2 Pr. prok.). Asesor prokuratorowski nieposiadający uprawnień do wykonywania czynności prokuratorowskich może występować w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach, w których było prowadzone dochodzenie (art. 173 § 3 Pr. prok.). Tak więc czynności określone w art. 173 § 1 pkt 1 i 2 Pr. prok. wykonać może tylko prokurator. Tylko on może także występować przed sądem rejonowym w charakterze oskarżyciela w sprawach, w których prowadzone było śledztwo (arg. z art. 173 § 3 Pr. prok.). Czy zatem z powyższego można wyprowadzić wniosek, że czynności te są „czynno-

ściami zastrzeżonymi przez ustawę dla prokuratora”? Formalnie takie rozumowanie jest prawidłowe. Przy próbie interpretacji zakresu dopuszczalnych czynności prokuratora, o którym mowa w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. prowadzi jednak na manowce. Gdyby przyjąć taką logikę interpretacyjną okazałoby się bowiem, że zawieszony w czynnościach prokurator nie może wprawdzie występować przed Sądem Najwyższym oraz sporządzać środków zaskarżenia i wniosków do tego sądu, nie może występować przed sądem apelacyjnym albo okręgowym (chyba, że w postępowaniu w pierwszej instancji w sprawach, w których prowadził postępowanie przygotowawcze), a także w części spraw przed sądem rejonowym. Przed sądem rejonowym zawieszony w czynnościach prokurator mógłby jednak brać udział w zdecydowanej większości postępowań karnych (będących kontynuacją postępowań przygotowawczych prowadzonych w formie dochodzeń)⁷ oraz we wszystkich sprawach prowadzonych na podstawie innych procedur (w tym na przykład przed sądami administracyjnymi). W oczywisty sposób stoi to w sprzeczności z *ratio legis* instytucji zawieszenia prokuratora w czynnościach. Zawieszenie prokuratora w czynnościach ma bowiem polegać na odsunięciu go od możliwości podejmowania działań składających się na istotę służby prokuratorskiej. Tymczasem interpretacja *a contrario* przez pryzmat zakresu kompetencji asesora prokuratorskiego prowadzi do wniosku, iż nawet suspendowany prokurator czynności takie mógłby prowadzić.

Przy próbie wyznaczenia zakresu czynności „zastrzeżonych dla prokuratora” pomocnym wydaje się być z pozoru odwołanie do zakresu kompetencji asystentów prokuratora oraz aplikantów prokuratorskich – skoro bowiem osoby te mogą wykonywać określone czynności z zakresu działania Prokuratury, to wydawać się może, że nie są to czynności „zastrzeżone dla prokuratora”. Ustawodawca używa w tych przypadkach innej metody legislacyjnej niż w przypadku określania zakresu uprawnień asesora prokuratorskiego. Pragmatyka Prokuratury wyszczególnia dwie grupy czynności asystentów prokuratora. Do pierwszej, określonej w art. 175 § 2 Pr. prok., zaliczone są czynności, które asystenci mogą podejmować „w zastępstwie i na podstawie pisemnego upoważnienia prokuratora”. Są to zatem czynności *ex lege* należące do zakresu czynności pro-

---

⁷ Zgodnie ze sprawozdaniem Prokuratury Krajowej z działalności powszechnych jednostek organizacyjnych Prokuratury w sprawach karnych za rok 2020 (PK-P1K) w 2020 roku w powszechnych jednostkach organizacyjnych wszczęto i prowadzono 630 280 postępowań przygotowawczych, w tym 92 242 w formie śledztwa oraz 538 038 w formie dochodzenia (sprawozdanie dostępne: <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2021/03/PK-P1K-za-2020-r.pdf>).

kuratorskich, które prokurator może jedynie scedować na asystenta. Możliwość tej swoistej substytucji prokuratora przez asystenta – owego „zastępstwa” – nie powoduje jednak, że czynności wymienione w art. 175 § 2 Pr. prok. przestają być czynnościami zastrzeżonymi dla prokuratora. Nie pozwala na to wykładania funkcjonalna. Asystent dokonuje ich bowiem „na rachunek” prokuratora jako organu prowadzącego postępowanie karne, a zatem i na ryzyko odpowiedzialności za ich efekt, które cały czas ponosi prokurator. Druga grupa czynności asystentów prokuratora, określona w art. 175 § 3 Pr. prok., to działania, które asystent prokuratora może wykonywać „samodzielnie”. Ustawa zalicza do nich „czynności administracyjne związane z prowadzeniem i nadzorowaniem postępowań przygotowawczych oraz z przygotowaniem decyzji kończących te postępowania”. Bez wątplenia nie są to zatem czynności „zastrzeżone przez ustawę dla prokuratora”. Czy zatem do wykonywania tych czynności może zostać zobowiązany prokurator w okresie suspensji? Ścisłe semantyczna interpretacja treści obowiązujących przepisów może prowadzić do takiego wniosku. Jest to jednak droga nazbyt prosta, gdyż nie uwzględnia uwarunkowań systemowych. W praktyce bowiem zobowiązanie prokuratora zawieszzonego w czynnościach do wykonywania zadań pomocniczych w toku postępowań, których ten by nie prowadził i nie nadzorował oznaczałoby, iż miałby działać na rzecz innego prokuratora będąc sprowadzonym do roli jego asystenta. Sytuacja taka stanowiłaby swoistą karę, uderzałaby bez wątplenia w godność prokuratora, który – będąc wprawdzie zawieszonym w czynnościach z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego – nie jest jednak uznany winnym jego popełnienia. Ale nawet dla sytuacji uznania prokuratora za winnego przewinienia dyscyplinarnego ustawa nie przewiduje kary choćby zbliżonego rodzaju (arg. z art. 142 § 1 i 2 Pr. prok.). Ten kierunek poszukiwań dopuszczalnych zadań prokuratora zawieszzonego w czynnościach zatem również zawodzi. Do podobnego punktu musi doprowadzić próba wyznaczenia zakresu kompetencji prokuratora zawieszzonego w czynnościach prowadzona przez analizę spektrum uprawnień aplikanta prokuratorskiego, gdyż art. 183 § 1 Pr. prok. nakazuje w tym zakresie stosowanie omówionych wcześniej przepisów art. 175 § 2 i 3 Pr. prok. Powyżej poczynione uwagi nie pozwalają także na przyjęcie, iż prokurator zawieszony w czynnościach mógłby zostać zobowiązany do wykonywania czynności z zakresu kompetencji urzędników i innych pracowników Prokuratury⁸.

⁸ W rozumieniu stanowisk określonych w art. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 577).

4. Kwestia dopuszczalności zobowiązania prokuratora zawieszono w czynnościach do wykonywania określonych obowiązków

Skoro na pytanie o to, do wykonywania jakich obowiązków (czynności) może zostać zobowiązany prokurator zawieszono w czynnościach nie sposób znaleźć odpowiedzi analizując przepisy ustawy Prawo o prokuraturze, to w jej poszukiwaniach należy wyjść poza ten akt normatywny. Zgodnie z art. 130 Pr. prok. w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie do prokuratorów stosuje się odpowiednio – w pierwszej kolejności – przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych⁹. Do kwestii zawieszono urzędnika państwowego w pełnieniu obowiązków odnoszą się dwa przepisy tego aktu normatywnego – art. 11 i art. 12. Regulują one jednakże jedynie przesłanki zawieszono w pełnieniu obowiązków osób zatrudnionych na tych stanowiskach oraz następstwa tego w zakresie należnego im wynagrodzenia. Brak tam jakiegokolwiek dookreślenia powinności wynikających dla urzędnika państwowego z faktu pozostawania w stanie prawnym zawieszono. Art. 130 Pr. prok. nakazuje – w dalszej kolejności, gdy także przepisy wskazanej wcześniej ustawy nie regulują danej materii – odpowiednio stosować przepisy Kodeksu pracy. Wprawdzie w Kodeksie pracy brak przepisu, który odnosiłby się bezpośrednio do omawianej problematyki i mógł być przez to zastosowany niejako wprost, lecz przewidziana w art. 130 Pr. prok. dopuszczalność „odpowiedniego” stosowania regulacji prawa pracy nakazuje przyjrzenie się normie art. 42 § 4 k.p. regulującej instytucję *zw. czasowego powierzenia pracownikowi innej pracy*. Okazuje się bowiem, że przepis ten może być przydatny dla interpretacji „zawartości” art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Zgodnie z art. 42 § 4 k.p. wypowiedzenie (pracownikowi – *dop. Autora*) dotychczasowych warunków pracy lub płacy nie jest wymagane w razie powierzenia pracownikowi, w przypadkach uzasadnionych potrzebami pracodawcy, innej pracy niż określona w umowie o pracę na okres nieprzekraczający 3 miesięcy w roku kalendarzowym, jeżeli nie powoduje to obniżenia wynagrodzenia i odpowiada kwalifikacjom pracownika.

Oczywiście, aby móc posiłkowo odwołać się do regulacji art. 42 § 4 k.p. dla potrzeb interpretacji art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. poczynić trzeba na wstępie kilka zastrzeżeń. Tak więc w analizowanej sytuacji prokuratora zawieszono w czynnościach nie dochodzi do „wypowiedzenia” –

---

⁹ Tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 537.

w rozumieniu przepisów powszechnego prawa pracy – dotychczasowych warunków jego pracy i płacy. Niemniej jednak akt zawieszenia prokuratora w czynnościach skutki takie rodzi. Ma miejsce zmiana warunków pracy rozumiana jako zmiana ich rodzaju (to skutek oczywisty zawieszenia i o nim traktuje niniejsze opracowanie) oraz dochodzi do zmiany (obniżenia) należnego prokuratorowi wynagrodzenia (art. 152 § 1 Pr. prok.). Okres trwania tych skutków zależny jest od okresu zawieszenia prokuratora w czynnościach, a zatem może być dłuższy jak 3 miesiące (art. 150 § 1, 3 i 4 Pr. prok.). Decyzja podjęta na podstawie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. wobec prokuratora zawieszzonego w czynnościach odpowiada wskazanemu w art. 42 § 4 k.p. „powierzeniu” pracownikowi „innej pracy” niż określona dla prokuratora pozostającego czynnym w służbie.

To co zatem jest istotne w art. 42 § 4 k.p. – i co można adekwatnie przenieść na grunt regulacji art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. – to wymóg, aby czynności, do których zobowiązany zostaje w czasie zawieszenia prokurator były „uzasadnione potrzebami pracodawcy”, czyli jednostki organizacyjnej Prokuratury, w której pełni on służbę oraz „odpowiadały kwalifikacjom” zawieszzonego jako pracownika Prokuratury o określonym wykształceniu i doświadczeniu.

Z treści art. 42 § 4 k.p. w zw. z art. 130 Pr. prok. wynika, że rodzaj i zakres czynności, jakie mogą zostać powierzone do wykonania prokuratorowi na podstawie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. musi być „uzasadniony potrzebami pracodawcy”, czyli jednostki organizacyjnej Prokuratury, w której pełni on służbę. Potrzeby te wynikają zarówno z zadań, jakie wykonuje ta jednostka (co determinowane jest głównie przez określoną właściwość miejscową, ale także i rzeczową), jak i całokształtu jej sytuacji organizacyjno-kadrowej. Oczywistym jest przy tym, że zobowiązanie prokuratora do wykonywania czynności nieuzasadnionych potrzebami pełnionej przez niego służby może stanowić naruszenie przez przełożonego obowiązku poszanowania godności tego prokuratora jako pracownika (art. 11¹ k.p.).

Z zawartego w art. 42 § 4 k.p. ograniczenia umożliwiającego powierzenie pracownikowi innej pracy jedynie w zakresie jego „kwalifikacji” można wyprowadzić kilka uwag o charakterze generalnym znajdujących zastosowania także do prokuratora zawieszzonego w czynnościach i do jego sytuacji kształtowanej w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Pamiętaj przy tym jednak należy, że zdecydowanie szczególny charakter przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. i w ogóle specyfika służby prokuratorskiej powodują, iż i w tym zakresie odwołanie do art. 42 § 4 k.p. może być jedynie dalece pomocnicze, a sięganie w tym kierunku po analogie zawsze

ostrożne. Wyjść trzeba z założenia, że jeśli prokuratorowi zawieszonemu w czynnościach mają być powierzone jakiegokolwiek zadania do wykonania, to muszą to być zadania mieszczące się w zakresie jego „kwalifikacji”. Implikuje to co następuje.

Do prokuratora zawieszzonego w czynnościach służbowych w pełni znajduje zastosowanie wymóg art. 42 § 4 k.p., zgodnie z którym pracodawca nie może nakazać pracownikowi wykonywania pracy, do której nie potrzeba żadnych kwalifikacji (praca bez kwalifikacji)¹⁰. Skoro bowiem wymóg taki stawiany jest w odniesieniu do każdego pracownika, to odnosi się on także do osoby świadczącej pracę jako prokurator.

Wprawdzie, w odniesieniu do ogółu pracowników, powierzenie im na podstawie art. 42 § 4 k.p. pracy, do wykonywania której wystarczające jest posiadanie kwalifikacji mniejszych aniżeli te, którymi dysponuje dana osoba (praca poniżej kwalifikacji) jest dopuszczane w sytuacji uzasadnionej potrzebami pracodawcy (np. organizacyjnymi, technologicznymi lub ekonomicznymi)¹¹ i o ile nie stanowi to naruszenia przez pracodawcę obowiązku poszanowania godności pracownika¹², to jednak nie można tego przełożyć na sytuację suspendowanego prokuratora. Obowiązki zlecone prokuratorowi w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. powinny mieścić się na poziomie kwalifikacji zawodowych związanych z zajmowanym stanowiskiem służbowym i koniecznych do jego wykonywania. Zobligowanie prokuratora zawieszzonego w czynnościach do wykonywania pracy (czynności) niewymagającej tak wysokich kwalifikacji, jak te których oczekuje się od funkcjonariusza publicznego na tym stanowisku – w szczególności zobowiązanie do pracy co do zasady wykonywanej przez osoby zatrudnione na stanowiskach niższych w strukturze korpusu orzeczniczego Prokuratury oraz zadań przynależnych urzędnikom lub innym pracownikom Prokuratury, zwłaszcza zaś pracy fizycznej, może stanowić naruszenie przez przełożonego obowiązku poszanowania godności prokuratora jako pracownika (art. 11¹ k.p.). Z pewnością za takie musi być uznane, jeżeli będzie nosiło znamiona intencjonalnego, świadomego i natężonego złą wolą działania zmierzającego do poniżenia i zdyskredytowania prokuratora¹³. Odnosi się to tym bardziej do wcześniej wskazanej ewentualności zobligowania

---

¹⁰ R. Broł, Powierzenie pracownikowi innej pracy, *Sł. Pracow.* 2001, nr 3, s. 27; B. Budka, Kwalifikacje a kwalifikacje zawodowe pracowników, *PiZS* 2009, nr 6, s. 9.

¹¹ R. Gołat, Zasady powierzenia pracownikowi innej pracy, *Sł. Pracow.* 2014, nr 3, s. 14–17.

¹² Wyrok SA w Katowicach z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. III APa 22/2018, Lex nr 2533629.

¹³ Wyrok SN z dnia 21 lutego 2008 r., sygn. II PK 171/07, OSNP 2009, nr 9–10, poz. 118; wyrok SA w Katowicach z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. III APa 22/2018, Lex nr 2533629.

prokuratora do wykonywania zadań, do których nie jest konieczne posiadanie jakichkolwiek kwalifikacji, a zatem prac i czynności dostępnych osobom najniżej uplasowanym na rynku pracy¹⁴. Zaistnienie takiego stanu w zasadzie spełniać będzie hipotezę naruszenia godności prokuratora jako pracownika. Zobowiązanie prokuratora do wykonywania zadań innych niż właściwe prokuratorowi – choć może zgodnych z jego osobistymi kwalifikacjami i w tym zakresie odpowiadających zakresowi jego wiedzy i umiejętności – prowadzić musi do zwiększenia jego dyspozycyjności poza zakres wynikający z aktu powołania na dane stanowisko prokuratorskie, a więc prowadzić musi do ograniczenia cały czas przynależnego mu atrybutu niezależności. Trudno zresztą wyobrazić sobie takie „uzasadnione potrzeby” pracodawcy, jakim jest dana jednostka organizacyjna Prokuratury, które uzasadniałyby powierzenie prokuratorowi wykonywania czynności poniżej progu jego kompetencji zawodowych. Właśnie z uwagi na szczególną ochronę pozycji prokuratora nie sposób w tym miejscu odwołać się bezpośrednio do brzmienia art. 42 § 4 k.p. Zgodnie bowiem z tym przepisem jedną z przesłanek warunkujących możliwość czasowego powierzenia pracownikowi wykonywania innej pracy bez konieczności stosowania przez pracodawcę tzw. wypowiedzenia zmieniającego jest posiadanie przez pracownika odpowiednich „kwalifikacji”. Brak jest w treści tej normy wymogu, aby były to kwalifikacje „zawodowe”, w konsekwencji czego przyjmuje, iż do powierzenia pracownikowi „innej pracy” wystarczające jest posiadanie przez niego koniecznych kwalifikacji – niekoniecznie związanych z pracą, która została określona w umowie o pracę¹⁵. Nie można tego wprost odnieść do sytuacji prokuratora zawieszzonego w wykonywaniu czynności służbowych.

Wreszcie, skoro obowiązki nałożone na prokuratora zawieszzonego w czynnościach – podobnie jak „inna praca”, o której mowa w art. 42 § 4 k.p. – muszą odpowiadać kwalifikacjom, jakimi dysponuje osoba pełniąca urząd prokuratorski, to przyjąć trzeba, że w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. nie można zobowiązać prokuratora do wykonywania zadań, którym ten nie jest w stanie sprostać ze względu na to, że nie ma wystarczającego przygotowania zawodowego lub ma zbyt małe doświadczenie

¹⁴ Wyrok SN z dnia 8 maja 1997 r., sygn. I PKN 131/97, OSNP 1998, nr 6, poz. 178.

¹⁵ Ustawodawca wyraźnie dokonuje rozgraniczeń pomiędzy pojęciami kwalifikacje i kwalifikacje zawodowe, a użycie przymiotnika „zawodowe” jest zabiegiem celowym. Z tego też względu – jak wskazuje się w doktrynie – przy dokonywaniu interpretacji tych pojęć powinniśmy otrzymać inne zakresy ich desygnatów, a ściślej – kwalifikacje zawodowe powinny być podzbiorem ogólnego sformułowania kwalifikacji (Por. B. B u d k a, Kwalifikacje..., s. 9).

w porównaniu do tego, jakie związane jest z nowymi zadaniami i nowym zakresem odpowiedzialności (praca powyżej kwalifikacji)¹⁶. Dopuszczalność czasowego powierzenia pracownikowi przez pracodawcę innej pracy nie oznacza, że istnieje w tym zakresie zupełna dowolność. Norma zawarta w przepisie art. 42 § 4 k.p. ma bowiem charakter szczególny, co wyklucza zastosowanie wykładni rozszerzającej, a także uniemożliwia pracodawcy korzystanie z tego uprawnienia w sposób naruszający przepisy prawa. Regulacja ta, choć zakłada czasowe przeniesienie pracownika do innej pracy, to jednak musi równocześnie korelować z ustawowymi gwarancjami dla pracownika. Dostrzegalny jest tutaj „ochronno-zawężający” sposób wykładni art. 42 § 4 k.p. Dla oceny tego, czy obowiązki nałożone na prokuratora w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. odpowiadają jego kwalifikacjom odwołać się można do dorobku judykatury wypracowanego na gruncie powszechnego prawa pracy. W interpretacji Sądu Najwyższego pod pojęciem „kwalifikacji”, o jakich mowa w art. 42 § 4 k.p., należy rozumieć nie tylko przygotowanie zawodowe pracownika – jego formalne wykształcenie, zdobyte doświadczenia zawodowe i potrzebne umiejętności, ale także właściwości psychofizyczne, predyspozycje psychiczne oraz zdolności do wykonywania określonych czynności z punktu widzenia zdrowia fizycznego¹⁷. Pracą odpowiednią do kwalifikacji pracownika jest praca, która nie przekracza kwalifikacji zawodowych pracownika i przy której te kwalifikacje znajdują chociażby częściowe zastosowanie¹⁸. W tym duchu w doktrynie wskazano, że inna praca (powierzona pracownikowi w trybie art. 42 § 4 k.p. – *dop. Autora*) nie może rażąco odbiegać od posiadanych przez pracownika kwalifikacji zawodowych albo nie może to być praca, przy której kwalifikacje posiadane przez pracownika nie są potrzebne¹⁹. Uwagi te w pełni przenoszą się na grunt art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Rozważając ewentualność zobowiązania pracownika do wykonywania czynności, do których nie ma on wymaganych kwalifikacji albo w zakresie których brakuje mu doświadczenia słusznie stwierdzono w orzecznictwie, że ryzyko ich powierzenia do wykonania takiemu pracownikowi obciąża jego przełożonego²⁰. Odnosi się to adekwatnie do „przełożonego” zawieszono prokuratora, o którym mowa w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.

---

¹⁶ R. Goła, *Zasady powierzenia...*, s. 14–17.

¹⁷ Wyrok SN z dnia 4 października 2000 r., sygn. I PKN 61/00, Pr. Pracy 2001, nr 5, poz. 33.

¹⁸ Wyrok SN z dnia 5 lutego 1998 r., sygn. I PKN 515/97, OSN 1998, nr 2, poz. 46.

¹⁹ R. Broj, *Powierzenie...*, s. 27.

²⁰ Wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. I PK 155/09, Lex nr 574520.

Powyższe uwagi prowadzić muszą do przyjęcia, że prokurator zawieszony w wykonywaniu czynności, który odmówi podjęcia nałożonych na niego w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. obowiązków (zadań, prac) niewymagających żadnych kwalifikacji, a także wymagających kwalifikacji poniżej lub powyżej jego progu kompetencji albo czynności nieuzasadnionych potrzebami jednostki organizacyjnej, w której pełni służbę, nie będzie dopuszczał się deliktu dyscyplinarnego rozumianego jako uchybienie godności pełnionego urzędu (art. 137 § 1 pkt 4 Pr. prok.)²¹. To bowiem podjęcie się przez prokuratora w ramach służby czynności poniżej kwalifikacji prokuratorskich może być oceniane jako naruszenie godności pełnionego urzędu. Podobnie naruszać ją będzie podjęcie się przez prokuratora działań przekraczających jego kompetencje, a więc działań już od początku niemożliwych do prawidłowego wykonania przez daną osobę, a zatem w swoim efekcie muszących naruszać dobra i interesy osób, których dotyczą i które oczekują na ich realizację.

5. Kwestia zasadności zobowiązania prokuratora zawieszonemu w czynnościach do wykonywania określonych obowiązków

Powierzenie prokuratorowi zawieszonemu w czynnościach jakichkolwiek zadań – zgodnie z brzmieniem art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. „obowiązków” – z natury przeciwne jest celom instytucji zawieszenia. Ta bowiem polega na odsunięciu prokuratora od wykonywania jego obowiązków służbowych. Jeśli zatem odsunięcie od wykonywania tych obowiązków następuje z uwagi na „charakter popełnionego przez prokuratora przewinienia dyscyplinarnego” (art. 150 § 1 zd. 1 Pr. prok.), to przyjęcie należy, że charakter tego czynu nie może stać na przeszkodzie powierzeniu prokuratorowi określonych czynności w oparciu o art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Istnieje wątpliwość, czy w ogóle jest to możliwe. Ustawodawca zdaje się jednak to dopuszczać, skoro uznał, że w każdym przypadku zawieszenia prokuratora w czynnościach w oparciu o przepis art. 150 § 1 Pr. prok. należy zobowiązać prokuratora do wykonywania określonych zadań. Zestawiając brzmienie art. 150 § 1 zd. 1 i 2 Pr. prok. dojść należy do przekonania, że ustawodawca uważa, iż określony „charakter przewinienia dyscyplinarnego” prokuratora wprawdzie może uniemożliwiać wykonywanie mu zadań „zastrzeżonych przez ustawę dla prokuratora”, ale wcale nie musi stać na przeszkodzie w wykonywaniu innych prac, czy też czynności. Problem jest tylko taki, jakie to mają być czynności spośród

²¹ Wyrok SN z dnia 18 listopada 1999 r., sygn. I PKN 370/99, OSNP 2001, nr 7, poz. 225.

wszystkich wykonywanych w Prokuraturze. W wymiarze praktycznym nie sposób tego ustalić. Wobec ustawowego wyłączenia – zgodnie z którym nie mogą to być czynności „zastrzeżone przez ustawę dla prokuratora” – przyjęć trzeba, iż do czynności, o których mowa w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. nie należą wszystkie działania i decyzje regulowane przepisami procedur gałęzi prawa. Prokurator zawieszony w czynnościach nie może zatem prowadzić i nadzorować postępowań przygotowawczych poprzez osobiste wykonywanie czynności procesowych (jak przesłuchania, czy oględziny) oraz wydawanie postanowień, zarządzeń i poleceń. W postępowaniu karnym prokurator taki nie może sporządzać i kierować wszelkiego rodzaju skarg i wniosków do sądów. Podobnie nie może kierować pozwów, wniosków i skarg w oparciu o przepisy procedury cywilnej i administracyjnej. Prokurator zawieszony w czynnościach nie może brać udziału w postępowaniach przed sądami i organami administracji. Co oczywiste, trudno też wyobrazić sobie, aby prokurator zawieszony w czynnościach mógł pełnić funkcje w jednostkach organizacyjnych Prokuratury – kierować ich bieżącą pracą i pełnić nadzór nad działaniami innych prokuratorów. Co zatem może robić prokurator zawieszony w czynnościach? Teoretycznie może wykonywać czynności pomocnicze dla innych prokuratorów, jak np. przygotowywać dla nich projekty określonych pism procesowych. Jak jednak wcześniej zastrzeżono sytuacja taka stanowiłaby swoistą karę, godziła w godność prokuratora, który będąc wprawdzie zawieszonym w czynnościach z uwagi na uprawdopodobnienie popełnienia deliktu dyscyplinarnego nie jest jednak jeszcze uznany winnym jego popełnienia. Z tego względu ewentualność taką należy odrzucić. Podobnie, w godność pracowniczą zawieszzonego prokuratora godziłoby zobowiązanie go do wykonywania zadań przynależnych urzędnikom prokuratury. Okazuje się zatem, że w praktyce nie istnieją czynności, do których mógłby być zobowiązany prokurator w oparciu o przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Inna sprawa, że efektywność takiego pracownika wydaje się być dalece wątpliwa. Fakt popełnienia, a przynajmniej uprawdopodobnienia popełnienia, przez prokuratora deliktu dyscyplinarnego skutkującego jego zawieszeniem w wykonywaniu zasadniczych czynności przynależnych dla tego urzędu skutkuje wszczęciem działań służbowo-dyscyplinarnych i rodzi szeroki, niekorzystny odźwięk przynajmniej w środowisku wewnętrznym Prokuratury. W tych warunkach wykonywanie jakichkolwiek czynności w jednostce organizacyjnej Prokuratury przez prokuratora zawieszzonego w wykonywaniu zasadniczych zadań prokuratorowskich nie może przynieść korzyści. Trudno zakładać, aby prokurator zobowiązany do podejmowania prac w oparciu

o przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. wykonywał jest z pełnym zaangażowaniem. Często rozgoryczony, zdemotywowany i pozostający pod szczególną obserwacją otoczenia nie będzie wnosił istotnego wkładu w funkcjonowanie instytucji Prokuratury. W interesie Prokuratury, a szerzej w interesie społecznym, leży zatem, aby instytucja zawieszenia prokuratora w czynnościach wiązała się z jego całkowitym odsunięciem od wykonywania zadań służbowych. Zauważyć trzeba w tym miejscu, że nie w każdym przypadku popełnienia przez prokuratora przewinienia dyscyplinarnego musi dojść do jego zawieszenia w czynnościach. Ma to miejsce tylko w tych szczególnych sytuacjach, gdy wymaga tego charakter zaistniałego czynu. Będą to zatem tego rodzaju czyny, które z uwagi na swoją wagę i wydźwięk nakazują ochronę wizerunku całej instytucji w drodze odsunięcia prokuratora od jego zadań. Dla takich sytuacji nie powinno być wyjątku, jak ten będący przedmiotem niniejszego opracowania. Prokurator zawieszony w czynnościach z uwagi na „charakter zaistniałego przewinienia dyscyplinarnego” powinien być odsunięty nie tylko od wykonywania wszelkich zadań pracowniczych, ale także winien zostać ograniczony w możliwości przebywania w jednostce organizacyjnej Prokuratury, w której pełni służbę. Przepisy winy przy tym regulować, iż prokurator taki ma obowiązek rozliczyć się wobec przełożonych z prowadzonych, na moment jego zawieszenia, postępowań i innych zdań oraz zdać wszelkie narzędzia potrzebne do wykonywania pracy i przekazane mu przez pracodawcę jako pracownikowi.

6. Ogólne obowiązki prokuratora zawieszzonego w czynnościach

Niezależnie od możliwości nałożenia na suspendowanego prokuratora określonych powinności w oparciu o przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., i niezależnie od krytycznej oceny tego przepisu, zauważyć trzeba, że na prokuratorze zawieszonym w wykonywaniu czynności służbowych – bez znaczenia, czy na podstawie art. 150 § 1 Pr. prok., czy też na podstawie art. 151 § 1 Pr. prok. – ciążyć będzie zawsze z mocy samego prawa szereg obowiązków o charakterze ogólnym. Prokurator zawieszony w czynnościach pozostaje bowiem cały czas w służbie prokuratorskiej. Do obowiązków tych należy w szczególności: wykonywanie zarządzeń, wytycznych i poleceń prokuratora przełożonego (art. 7 § 2–3 Pr. prok.), postępowanie zgodne ze złożonym ślubowaniem prokuratorskim (art. 96 § 1 Pr. prok.), strzeżenie powagi sprawowanego urzędu i unikanie wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności prokuratora lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności (art. 96 § 2 Pr. prok.), podnoszenie kwalifika-

cji zawodowych, w tym poprzez uczestnictwo w szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego (art. 98 Pr. prok.), obowiązujący w sprawach ze stosunku służbowego nakaz wyczerpania drogi służbowej kierowania żądań i zażaleń związanych ze sprawowanym stanowiskiem przed wystąpieniem z roszczeniami na drogę postępowania sądowego (art. 101 § 1 i 2 Pr. prok.), zawiadomienie przełożonego o toczącym się postępowaniu sądowym, w którym prokurator występuje w charakterze strony lub uczestnika postępowania (art. 101 § 3 Pr. prok.), zachowanie tajemnicy służbowej (art. 102 Pr. prok.), złożenie we właściwej formie i właściwym czasie oświadczenia o członkostwie w zrzeszeniach, pełnionych funkcjach w organach fundacji nieprowadzących działalności gospodarczej oraz członkostwie w partii politycznej przed powołaniem na stanowisko prokuratora, a także w okresie sprawowania urzędu prokuratora przed dniem 29 grudnia 1989 r. (art. 103a Pr. prok.), złożenie we właściwej formie i właściwym czasie oświadczenia o stanie majątkowym (art. 104 Pr. prok.), zamieszkiwanie w miejscowości będącej siedzibą jednostki organizacyjnej, w której prokurator pełni służbę (art. 121 Pr. prok.) oraz rzeczenie się stanowiska w razie mianowania, powołania lub wyboru do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, służby dyplomatycznej, konsularnej, w organach organizacji międzynarodowych lub ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską (art. 132 § 1 i 2 Pr. prok.). Ciężące na każdym prokuratorze obowiązki w niektórych sytuacjach nie są określone przez ustawę pragmatyczną w sposób pozytywny jako powinności, lecz formułowane od strony negatywnej i ujmowane w postać zakazów, jak np.: zakaz przynależności do partii politycznej i brania udziału w działalności politycznej (art. 97 § 1 Pr. prok.), zakaz podejmowania dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków prokuratora oraz zakaz podejmowania innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które by przeszkadzało w pełnieniu obowiązków prokuratora, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu prokuratora (art. 103 § 1 i 2 Pr. prok.), zakaz pełnienia funkcji w organach spółki prawa handlowego, spółdzielni lub fundacji prowadzącej działalność gospodarczą (art. 103 § 3 pkt 1–3 Pr. prok.), zakaz posiadania w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego (art. 103 § 3 pkt

4 Pr. prok.), wreszcie zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzania taką działalnością lub wykonywania czynności przedstawiciela bądź pełnomocnika w prowadzeniu takiej działalności (art. 103 § 3 pkt 5 Pr. prok.). Fakt zawieszenia prokuratora w wykonywaniu czynności służbowych nie zwalnia go zatem od szeregu powinności, które obligują tak długo, jak prokurator pozostaje w służbie.

7. Zagadnienia proceduralne

Jak wskazano na wstępie niniejszego opracowania, poza zasadniczym pytaniem o to, jakie zadania (*verba legis* „obowiązki”) może wykonywać prokurator zawieszony w czynnościach, kształt normatywny przepisów art. 150 § 1–8 Pr. prok. rodzi szereg dalszych zagadnień interpretacyjnych o doniosłym znaczeniu praktycznym.

Zauważyć zatem należy, że zawieszenie prokuratora w czynnościach przyjmuje postać „zarządzenia” przełożonego dyscyplinarnego nad zawieszonym (art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.). Ustawodawca nie jest przy tym konsekwentny, gdyż w art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok. akt przełożonego dyscyplinarnego, mocą którego następuje zawieszenie prokuratora, określa jako „decyzja”. To, że te dwa określenia – „zarządzenie” i „decyzja” – odnoszą się do tej samej czynności prawnej przełożonego dyscyplinarnego jest oczywiste, skoro to w zarządzeniu o zawieszeniu prokuratora w czynnościach ma być zawarte wskazanie czynności, do wykonywania których zobowiązany zostaje dany prokurator (art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.).

Prawo do wydania zarządzenia o zawieszeniu prokuratora w czynnościach przysługuje jego przełożonemu dyscyplinarnemu (art. 150 § 2 zd. 1 Pr. prok.). Fakt, że integralną częścią tego zarządzenia – w myśl art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. – jest wskazanie obowiązków, do wykonywania których zobowiązany zostaje prokurator w czasie zawieszenia w czynnościach powoduje, że wskazania tego także dokonuje przełożony dyscyplinarny. Przypomnieć w tym miejscu należy, że zgodnie z art. 144 Pr. prok. przełożonym dyscyplinarnym jest Prokurator Generalny w stosunku do prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, prokurator regionalny w stosunku do prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratorów prokuratur okręgowych i prokuratorów rejonowych na obszarze działania prokuratury regionalnej, a także prokurator okręgowy w stosunku do prokuratorów prokuratury okręgowej i prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej i to w kompetencji osób pełniących wskazane funkcje

w strukturze organizacyjnej Prokuratury należy podejmowanie decyzji w oparciu o przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.

Prokurator zawieszony w czynnościach zobowiązany jest jednakże do pozostawania w dyspozycji i do wykonywania obowiązków nie wobec „przełożonego dyscyplinarnego”, lecz prokuratora „przełożonego” (art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.). „Przełożonym” nad danym prokuratorem jest Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy, a także – w zależności od stanowiska prokuratora zawieszzonego w czynnościach – odpowiedni prokurator regionalny, okręgowy lub rejonowy, a także ich zastępcy (arg. z art. 13 § 2, art. 18 § 2, art. 22 § 4 i 5, art. 23 § 4 i 5 oraz art. 24 § 4 i 5 Pr. prok.). Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej jest prokuratorem przełożonym prokuratorów wykonujących obowiązki w tym wydziale (art. 19 § 4 zd. 2 Pr. prok.), a naczelnik wydziału zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratorów prokuratur okręgowych oraz prokuratorów prokuratur rejonowych wykonujących swoje obowiązki w tym wydziale (art. 21 § 2 Pr. prok.). Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu jest prokuratorem przełożonym prokuratorów tej Komisji oraz prokuratorów oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko narodowi polskiemu, a naczelnik oddziałowej komisji ścigania zbrodni przeciwko narodowi polskiemu jest prokuratorem przełożonym prokuratorów tej komisji (art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucji Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu²²). Oznacza to, że nie w każdym przypadku osoba decydująca o zawieszeniu prokuratora w wykonywaniu czynności będzie jednocześnie tą, do której dyspozycji pozostawać będzie zawieszony i która będzie rozliczać go z wykonywania obowiązków w czasie zawieszenia. W każdym przypadku dotyczyć to będzie prokuratorów prokuratury rejonowej, dla których przełożonym dyscyplinarnym jest zawsze prokurator okręgowy (art. 144 Pr. prok.). Względy pragmatyczne powodują zatem, iż za dopuszczalną oraz uzasadnioną należy przyjąć możliwość wnioskowania przez przełożonego prokuratora zawieszzonego w czynnościach do przełożonego dyscyplinarnego o określoną zmianę w zakresie przedmiotowych obowiązków. To bowiem przełożony zawieszony, zwłaszcza zaś przełożony bezpośredni, będzie miał najlepsze rozeznanie w istniejących potrzebach danej jednostki organizacyjnej lub komórki organizacyjnej prokuratury oraz możliwościach wyko-

---

²² Tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 177.

rzystania kompetencji prokuratora, którego będzie to dotyczyć. Z tego samego powodu już przy określaniu obowiązków w związku z zawieszeniem prokuratora w wykonywaniu czynności przełożony dyscyplinarny powinien być zobligowany do zasięgnięcia opinii przełożonego nad prokuratorem zawieszonym w czynnościach (o ile oczywiście w danym przypadku nie chodzi o osobę tego samego przełożonego).

Określenie obowiązków, o których mowa w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., jest integralnym elementem zarządzenia przełożonego dyscyplinarnego o zawieszeniu prokuratora w wykonywaniu czynności służbowych²³. Pragmatyka prokuratorska nie zawiera wskazania, jaką treść winno zawierać samo zarządzenie wskazanego rodzaju. Przyjąć zatem należy, że w części wstępnej zarządzenie takie powinno zawierać rozstrzygnięcie w postaci oświadczenia woli przełożonego dyscyplinarnego o zawieszeniu wskazanego indywidu (imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe) prokuratora w czynnościach służbowych oraz określenie okresu trwania stanu zawieszenia w przedziale do 6 miesięcy od daty wydania decyzji (art. 150 § 1 zd. 1 Pr. prok.). W tej części zarządzenia powinno znaleźć się także wskazanie podstawy prawnej jego wydania – tj. przytoczenie przepisu „art. 150 § 1 Pr. prok.” – co jest istotne także dla rozróżnienia go od możliwej decyzji tożsamego rodzaju wydanej w oparciu o przepis art. 151 § 1 Pr. prok.

Kolejnym elementem zarządzenia jest określenie obowiązków, do których wykonywania zobowiązany zostaje prokurator zawieszony w czynnościach. Przyjęty temat niniejszego opracowania nakazuje przeprowadzenie dokładnej analizy zawartości, syntetycznej w swojej formie, redakcji przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. O ile zatem decyzja przełożo-

²³ Zauważyć należy, że dotyczy to tylko zawieszenia prokuratora w czynnościach w oparciu o przepis art. 150 Pr. prok. Gdy bowiem dochodzi do zawieszenia prokuratora w czynnościach na podstawie art. 151 § 1 i 2 Pr. prok. – tj. wobec prawomocnego zezwolenia na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej albo wtedy, gdy został złożony wniosek o jego ubezwłasnowolnienie – przełożony dyscyplinarny nie został zobligowany przez ustawodawcę do nałożenia na taką osobę obowiązków, jak te, o których stanowi art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Regulacja art. 151 Pr. prok. w tym zakresie jest słuszna. Fakt prawomocnego uchylecia immunitetu formalnego prokuratora oparty jest zawsze o uprawdopodobnienie popełnienia przez prokuratora takiego czynu, który w każdym przypadku uzasadnia odsunięcie prokuratora od wykonywania wszelkich zdań służbowych. Wymaga tego ochrona wizerunku Prokuratury i zaufania społecznego do tej instytucji. Zaistnienie okoliczności uzasadniających złożenie wniosku o ubezwłasnowolnienie prokuratora – art. 13 § 1 k.c. lub art. 16 § 1 k.c. – odwoływać się będzie albo do ujawnionej choroby psychicznej prokuratora, albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, co w każdym przypadku powoduje w istocie całkowitą nieprzydatność takiej osoby do pracy w Prokuraturze.

nego dyscyplinarnego o zawieszeniu prokuratora w czynnościach ma charakter uznaniowy i zależna jest od dokonanej przez niego oceny „charakteru popełnionego przez prokuratora przewinienia dyscyplinarnego” i zaistniałej w tym świetle „konieczności natychmiastowego odsunięcia prokuratora od wykonywania jego obowiązków”, to określenie obowiązków do wykonywania których prokurator zostaje zobowiązany w okresie zawieszenia jest już obligatoryjne (porównanie treści art. 150 § 1 zd. 1 i zd. 2 Pr. prok. nie pozostawia w tej kwestii wątpliwości). Przyjąć zatem trzeba, że prokurator zawieszony w czynnościach na podstawie art. 150 § 1 Pr. prok. musi zostać zobowiązany do wykonywania określonych czynności pracowniczych. Fakt obowiązywania art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. nie pozwala zatem na całkowite zwolnienie prokuratora zawieszonoego w czynnościach od obowiązku świadczenia pracy. Wskazanie obowiązków prokuratora w czasie jego zawieszenia musi być uczynione w sposób pozytywny – nie czyni zadość art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. dokonanie tego poprzez wskazanie czynności, których prokurator w czasie zawieszenia wykonywać nie może. Te bowiem „zastrzeżone są przez ustawę”, a co za tym idzie zarządzenie przełożonego dyscyplinarnego nie jest władne do ukształtowania w tym zakresie sytuacji służbowej (pracowniczej) prokuratora zawieszonoego w czynnościach. Oznacza to, że wskazanie w zarządzeniu obowiązków prokuratora, do których wykonywania zobowiązany zostaje on w okresie zawieszenia, musi mieć charakter wyliczenia enumeratywnego. Konstytuuje układ służbowy zawieszonoego, nie zaś jedynie potwierdza stan wynikający z obowiązujących dla tej sytuacji przepisów prawa. Ustawa wymaga, aby wyliczenie tych obowiązków było „ściśle”, co ma istotne znaczenie gwarancyjne dla osoby, której dotyczy. Taki wymóg ustawowy oznacza nakaz wysokiej precyzji w konstruowaniu treści zarządzenia. Nie można jednakże z takiego brzmienia przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. wyprowadzić wniosku, że przełożony dyscyplinarny musi w treści zarządzenia wskazać poszczególne czynności do wykonania przez zawieszonoego prokuratora. Przyjmując, iż przedmiotowe zarządzenie może być skuteczne przez okres nawet 6 miesięcy, a intencją ustawodawcy wprowadzającego przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. jest choćby częściowe wykorzystanie w tym czasie osoby prokuratora jako pracownika, to jako dopuszczalne należy uznać określenie obowiązków zawieszonoego w sposób rodzajowy lub grupowy. Stawia to przed przełożonym dyscyplinarnym trudne wyzwanie takiego zredagowania zarządzenia, aby nie wymagało ono modyfikacji, zachowywało walor codziennej praktyczności, a jednocześnie spełniało warunek „ściślego” określenia powinności prokuratora w czasie jego su-

spendowania. Choć norma art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. literalnie stanowi o nałożeniu na prokuratora „obowiązków” (w liczbie mnogiej), to wydaje się, że na jej podstawie prokurator może zostać zobowiązany także do wykonywania jednego tylko rodzaju czynności. Nie może natomiast zostać zobowiązany do wykonania tylko jednej, poszczególnej czynności, gdyż jej wykonanie skonsumowałoby zobowiązanie nałożone na prokuratora przez przełożonego dyscyplinarnego, zaś – jak wyżej wskazano – z brzmienia przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. wynika, że obowiązki mają mieć charakter permanentny w okresie całego zawieszenia, gdyż norma ta jest powiązana z instytucją zawieszenia prokuratora w czynnościach i względem niej ma charakter wtórny. Nie sposób enumeratywnie wyszczególnić czynności, do których wykonania może zostać zobowiązany prokurator w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Jak już wcześniej wskazano, zadanie to jest trudne – o ile nie niemożliwe – z samego tylko faktu, iż nie mogą to być „czynności zastrzeżone przez ustawę dla prokuratora”. Można pokusić się jednak o stwierdzenie, że przedmiotowe „obowiązki” muszą rodzajowo zawierać się w zakresie całości zadań wykonywanych przez prokuratorów. Oznacza to, że rodzajowo muszą stanowić „wycinek” pełnych kompetencji prokuratora, który nie jest zawieszony w czynnościach. Wniosek taki można wyprowadzić z konstrukcji przepisu art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., który nie daje kompetencji do powierzenia prokuratorowi „innych” zadań, lecz zastrzega jakich – spośród wszystkich – nie może on wykonywać. Odróżnia to sytuację prokuratora zawieszzonego w czynnościach od pracownika, do którego zastosowany zostaje art. 42 § 4 k.p. Oznacza to także, że przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. nie pozwala na zlecenie prokuratorowi dodatkowych obowiązków, tj. czynności lub zadań „zamiast” tych, od których został odsunięty skutkiem zawieszenia. W każdym jednak przypadku zakres i rodzaj obowiązków zleconych prokuratorowi na podstawie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. powinien być uzasadniony potrzebami jego pracodawcy, które należy rozumieć jako potrzeby wynikające z konieczności zapewnienia realizacji zadań Prokuratury, a ściślej – bieżących zadań tej jednostki organizacyjnej Prokuratury, w której obowiązki pełni zawieszony. Zobowiązanie prokuratora zawieszzonego w czynnościach do wykonywania „obowiązków”, o których mowa art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., nie może prowadzić do zmiany miejsca pracy przez zawieszzonego na inne niż jednostka organizacyjna Prokuratury, w której pełni on służbę. Art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. ma bowiem wpływ na zmianę – poprzez ograniczenie – tylko rodzaju, ale nie miejsca pracy prokuratora. Stabilność miejsca pełnienia służby przez prokuratora pozostaje bowiem cały czas chro-

niona przez przepisy art. 74 § 1 Pr. prok. oraz art. 94 § 1 Pr. prok.²⁴ Prokurator zawieszony w czynnościach – zupełnie teoretycznie, gdyż w okresie zawieszenia jego kompetencje są dalece ograniczone – może być delegowany na inne miejsce służbowe na zasadach art. 106 – art. 114 Pr. prok., co jednakże będzie dezaktualizować dotychczasowe zobowiązania nałożone na niego w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.

„Pozostawanie w dyspozycji przełożonego” przez prokuratora zawieszzonego w czynnościach jest jego obowiązkiem wynikającym wprost z art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. i jako taki nie wymaga potwierdzenia w zarządzeniu o zawieszeniu w czynnościach. Jest to swoisty obowiązek zawieszzonego, dla którego próżno szukać analogii w art. 17 i 18 ustawy o pracownikach urzędów państwowych albo w art. 100 k.p., gdyby sięgniąć do tych norm przez przepis art. 130 Pr. prok. Należy przyjąć, iż „pozostawanie w dyspozycji przełożonego” to stan fizycznej obecności prokuratora w jednostce Prokuratury, w której pełni on służbę lub w innym miejscu, które związane jest z wykonywaniem przez prokuratora zadań nałożonych na niego w trybie art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Do istoty tego stanu należy również utrzymywanie przez prokuratora bieżącego kontaktu z przełożonym dla możliwości odbierania jego poleceń i zarządzeń. Pozostawanie w dyspozycji „przełożonego” – a w szerszym ujęciu w dyspozycji „pracodawcy” – należy wiązać z ograniczeniem swobodnego dysponowania przez prokuratora swoim czasem pracy z przyczyn leżących po stronie Prokuratury jako jego pracodawcy. Pojęcie „pozostawania w dyspozycji przełożonego” wiąże się bowiem bezpośrednio z definicją czasu pracy. Zgodnie z art. 128 § 1 k.p. czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy. Pozostawanie w dyspozycji pracodawcy nie jest natomiast tożsame ze świadczeniem pracy rozumianym jako efektywne jej wykonywanie. Pozostając w gotowości do pracy można nie świadczyć pracy. Ważne jest natomiast, aby pracownik był w faktycznej gotowości do świadczenia pracy. Gotowość do pracy to stan świadomości i woli pracownika obiektywnie zdolnego do wykonywania pracy polegający na rezygnacji przez niego z pełnej swobody dysponowania swoją osobą i czasem, na godzeniu się na

---

²⁴ Co także odróżnia sytuację prokuratora zawieszzonego w czynnościach od pracownika, do którego zastosowany zostaje art. 42 § 4 k.p. W orzecznictwie wypracowanym na gruncie ogólnego prawa pracy dopuszcza się bowiem możliwość zmiany przez pracodawcę miejsca pracy pracownika w sytuacji określonej w art. 42 § 4 k.p. (por. wyrok SN z dnia 16 lutego 1995 r., sygn. I PRN 122/94, OSNP 1995, nr 15, poz. 189).

ograniczenie tejże wolności na rzecz pracodawcy i przez niego²⁵. Nie jest więc pozostawaniem w dyspozycji pracodawcy sytuacja, gdy pracownik albo nie znajduje się w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę albo nawet jeśli jest we wskazanym miejscu to nie jest w stanie wykonywać pracy. Uwagi te adekwatnie odnoszą się do prokuratora pozostającego w sytuacji określonej w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Pamiętać przy tym trzeba, że czas pracy prokuratora określony jest wymiarem jego zdań (art. 99 Pr. prok.). Dlatego właśnie „pozostawanie w dyspozycji przełożonego” należy ściśle wiązać z pozostawaniem przez zawieszzonego prokuratora w bieżącym i niezakłóconym kontakcie z przełożonym. Zauważyć wreszcie trzeba, że zgodnie z brzmieniem ustawy prokurator zobowiązany jest do pozostawania w dyspozycji „przełożonego” (art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.), a nie „przełożonego dyscyplinarnego”, który władny jest do jego zawieszenia w czynnościach i zobowiązania do wykonywania w tym okresie określonych zdań (art. 150 § 2 zd. 1 Pr. prok.). Jak już wyżej wskazano mogą zaistnieć sytuacje, gdy „przełożony” prokuratora nie będzie jego „przełożonym dyscyplinarnym”. W tym kontekście ważne jest to, iż polecenia „przełożonego” w stosunku do prokuratora zawieszzonego w wykonywaniu czynności służbowych, nakazujące mu podejmowanie określonych czynności, muszą zawierać się w spektrum tych obowiązków, do których prokurator został zobowiązany przez „przełożonego dyscyplinarnego” mocą zarządzenia wydanego w oparciu o art. 150 § 1 Pr. prok. Jednocześnie, nawet „przełożony dyscyplinarny” nie może wydać prokuratorowi zawieszonemu w czynnościach polecenia podjęcia działań wykraczających poza zakres określony w obowiązującym zarządzeniu o zawieszeniu bez zmiany tego zakresu w drodze wydania odpowiedniego zarządzenia.

Wydane w oparciu o przepis art. 150 § 1 Pr. prok. zarządzenie o zawieszeniu prokuratora w wykonywaniu czynności służbowych – podobnie jak wiele innych decyzji służbowych o charakterze dyskrecyjnym wydawanych na podstawie przepisów ustawy pragmatycznej prokuratury – nie wymaga uzasadnienia. Uzasadnienia nie wymaga zatem określenie zakresu obowiązków nakładanych na prokuratora w związku z jego zawieszeniem. Pożądanym byłoby jednak, aby decyzja taka została uzasadniona. Właściwe umotywowanie rozstrzygnięć w przedmiotowym zakresie bez wątplenia służyłoby wzmocnieniu autorytetu organu podejmującego taką decyzję, a w szerszym zakresie także służyło dobru Prokuratury. Od strony praktycznej byłoby przydatne w świetle dopuszczalności kontroli takiego zarządzenia przez sąd dyscyplinarny uruchamianej

---

²⁵ Wyrok SN z dnia 9 maja 1959 r., sygn. II CR 262/59, PiZS 1960, nr 7, s. 62.

w trybie odwoławczym (art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok.). Trudno nie dostrzec, że „substytutem” uzasadnienia omawianej decyzji jest konieczność przytoczenia w jej treści podstawy prawnej do jej wydania. Powołanie „art. 150 § 1 Pr. prok.” wskazuje wprawdzie tylko na motyw decyzji o samym zawieszeniu prokuratora w obowiązkach w postaci „konieczności natychmiastowego odsunięcia prokuratora od wykonywania obowiązków z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego”, ale jest zupełnie nieprzydatne w kontekście możliwości weryfikacji zakresu obowiązków, o których mowa w zdaniu drugim tej normy.

W części końcowej zarządzenie o zawieszeniu prokuratora w wykonywaniu czynności i nałożeniu na niego na ten okres obowiązków winno zawierać wskazanie (imię, nazwisko i stanowisko służbowe) oraz podpis przełożonego dyscyplinarnego, który podjął taką decyzję. Wskazaniem byłoby, aby zawierało także pouczenie o dopuszczalności trybu odwoławczego, o którym mowa w art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok. Co oczywiste, zarządzenie przybiera formę pisemną i jest włączane do akt osobowych prokuratora.

Zgodnie z art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok. od zarządzenia – „decyzji”, zgodnie z dosłownym brzmieniem tej normy – o zawieszeniu w czynnościach przysługuje środek zaskarżenia w postaci „odwołania” do sądu dyscyplinarnego.

Ustawa nie stanowi jednak, kto jest uprawniony do wywiedzenia tego rodzaju skargi. Przyjąć zatem należy jako rzecz oczywistą, że prawo do wniesienia odwołania służy prokuratorowi, którego decyzja dotyczy. Zawieszenie prokuratora w czynnościach, o którym mowa w art. 150 § 1 Pr. prok., nie jest instytucją „postępowania dyscyplinarnego” w ścisłym znaczeniu, czyli w rozumieniu toku czynności następujących od momentu określonego w art. 154 § 4 zd. 2 Pr. prok. Z tego też względu prawo do wniesienia wskazanego odwołania nie służy rzecznikowi dyscyplinarnemu, gdyż nie jest on jeszcze czynny w sprawie. Z tego samego względu wywieść odwołania nie może także obrońca prokuratora, gdyż w sytuacji, o której mowa w art. 150 Pr. prok. prokurator nie ma jeszcze możliwości korzystania z pomocy obrońcy (arg. z art. 156 § 1 Pr. prok.).

Ustawa nie wskazuje także, w jakim terminie od doręczenia prokuratorowi przedmiotowego zarządzenia może on wywieść od niego odwołanie – zachodzi tutaj identyczna sytuacja jak w innych przypadkach, w których prokuratorska pragmatyka służbowa przewiduje możliwość kierowania środków zaskarżenia określanymi jako „odwołanie” (np. art. 127 § 4, art. 149 § 7, art. 151 § 1 zd. 2, art. 152 § 2 Pr. prok.). Do określenia tego terminu nie może znaleźć zastosowania przepis art. 460 zd. 1 k.p.k.

w zw. z art. 171 pkt 1 Pr. prok., gdyż – co wcześniej zaznaczono – instytucja z art. 150 Pr. prok. nie jest instytucją „postępowania dyscyplinarnego”. W takiej sytuacji – z uwagi na podobieństwo omawianego środka zaskarżenia do „zażalenia”, co wyraża się jego skargowością, dewolucyjnością i brakiem suspensywności – przyjąć trzeba, że termin do wniesienia przez prokuratora „odwołania” od zarządzenia o zawieszeniu w czynnościach jest zawity i wynosi 7 dni.

Skoro w zarządzeniu przełożonego dyscyplinarnego o zawieszeniu prokuratora w czynnościach musi znajdować się także rozstrzygnięcie w przedmiocie nałożenia na prokuratora obowiązków, o których mowa z art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., to również ta kwestia podlega kontroli odwoławczej. Wnosząc odwołanie od zarządzenia o zawieszeniu w czynnościach prokurator może zaskarżyć tą decyzję w całości – tj. także w zakresie zawartego w niej rozstrzygnięcia nakładającego na niego przedmiotowe obowiązki – albo w części – w takim przypadku odwołanie może być skierowane tylko przeciwko temu składnikowi zarządzenia. Odwołanie prokuratora zwrócone przeciwko całemu zarządzeniu może zmierzać do jego uchylecia albo zmiany. Natomiast odwołanie od tej części zarządzenia, która odnosi się do nałożenia przedmiotowych obowiązków może zmierzać jedynie do zmiany decyzji w tym zakresie – pamiętać bowiem trzeba, że nałożenie obowiązków, o których mowa w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., jest obligatoryjne. Postulowana zmiana może dotyczyć rodzaju obowiązków, do których wykonywania zobligowany zostaje prokurator. Chcąc uzyskać zmianę okresu wykonywania obowiązków prokurator winien jest skierować odwołanie przeciwko całemu zarządzeniu przełożonego dyscyplinarnego, gdyż okres wykonywania obowiązków, o których traktuje prezentowane opracowanie, jest tożsamy z okresem, na jaki prokurator zostaje zawieszony w wykonywaniu czynności służbowych.

Skarga prokuratora wywiedziona w oparciu o przepis art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok. musi spełniać ogólne warunki pisma procesowego. Odwołanie rozpoznaje Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w składzie 3 członków (art. 145 § 1 pkt 1 lit. a Pr. prok. w zw. z art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok.). Postępowanie jest jednoinstancyjne, co wyraźnie wynika z art. 150 § 2 zd. 3 Pr. prok.

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w składzie 3 członków podejmuje decyzję o ewentualnym przedłużeniu zawieszenia prokuratora w czynnościach na dalszy, niezbędny okres. Sytuacja taka może mieć miejsce jednak nie na wniosek „przełożonego dyscyplinarnego” zawieszzonego prokuratora, lecz na wniosek „rzecznika dyscyplinarnego” (art. 150 § 3 Pr. prok.). Wydaje się zatem, że warunkiem koniecznym do-

puszczalności zaistnienia takiej sytuacji jest uprzednie formalne skierowanie postępowania dyscyplinarnego przeciwko prokuratorowi w trybie art. 154 § 7 Pr. prok., gdyż dopiero wtedy podmiotowość uzyskuje osoba rzecznika dyscyplinarnego, który niejako zastępuje przełożonego dyscyplinarnego, o którym mowa była w art. 150 § 1 i 2 Pr. prok. Materialnym warunkiem przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach jest nadal aktualna – lecz teraz pozostawiona ocenie sądu dyscyplinarnego – ocena „charakteru przewinienia dyscyplinarnego prokuratora skutkująca koniecznością jego natychmiastowego odsunięcia od wykonywania obowiązków”. Tak więc w poszukiwaniu „uzasadnionych przypadków”, o których mowa w art. 150 § 3 Pr. prok., należy na powrót sięgać do art. 150 § 1 zd. 1 Pr. prok. Warunkiem formalnym przedłużenia okresu zawieszenia prokuratora w czynnościach jest natomiast złożenie wspomnianego wniosku przez rzecznika dyscyplinarnego. Wniosek taki – poza wskazaniem postulowanego okresu przedłużenia zawieszenia – musi także wskazywać obowiązki, jakie prokurator ma wykonywać w dalszym okresie zawieszenia, skoro powinność ich nakładania i wykonywania jest nierozzerwalnie związana z instytucją zawieszenia w czynnościach określona w art. 150 Pr. prok. Nie ma przeszkód po temu, aby wniosek rzecznika dyscyplinarnego zmierzał do modyfikacji aktualnie nałożonych obowiązków. Pożądanym byłoby natomiast, aby w tym zakresie wniosek rzecznika dyscyplinarnego następował po zasięgnięciu opinii przełożonego nad prokuratorem zawieszonym w czynnościach. I na tym bowiem etapie postępowania to przełożony prokuratora zawieszzonego w czynnościach będzie miał najlepsze rozeznanie co do możliwości wykorzystania jego osoby dla potrzeb jednostki organizacyjnej prokuratury, w której pełni on służbę. Decyzja Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach przybiera postać „postanowienia” (art. 150 § 5 zd. 1 Pr. prok.). W postaci pozytywnej orzeczenie takie przede wszystkim określa dokładnie dalszy okres trwania stanu zawieszenia oraz obowiązki, jakie w tym czasie ma wykonywać prokurator, którego rozstrzygnięcie dotyczy. To, co istotne, to fakt, że postanowienie takie wymaga uzasadnienia (arg. z art. 94 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 Pr. prok.). Uzasadniona musi być zatem zwłaszcza potrzeba zawieszenia prokuratora w czynnościach na okres powyżej 6 miesięcy, tj. „niezbędność” dalszego jego zawieszenia. Uzasadniony musi być także nie sam fakt dalszego nałożenia obowiązków na prokuratora zawieszzonego w czynnościach – to jest bowiem obligatoryjne – ale ich rodzaj. Uzasadnienie sądu dyscyplinarnego ma oczywiście kardynalne znaczenie gwarancyjne dla prokuratora w kontekście przy-

sługującej mu możliwości zaskarżenia takiej decyzji (art. 150 § 5 zd. 1 Pr. prok.). Pamiętać trzeba w tym miejscu, że dyskrejonalne rozstrzygnięcie przełożonego dyscyplinarnego wydawane na wcześniejszym etapie w oparciu o art. 150 § 1 Pr. prok. nie wymagało uzasadnienia (brak uzasadnienia zawsze utrudnia skarżącemu zakwestionowanie danej decyzji, zaś organowi odwoławczemu przeprowadzenie jej kontroli instancyjnej). Decyzja sądu dyscyplinarnego o przedłużeniu okresu zawieszenia prokuratora w czynnościach może być zaskarżona. I w tym przypadku ustawodawca określa możliwą do wywiedzenia skargę mianem „odwołania”, lecz już wyraźnie stanowi, że do jego wniesienia uprawnieni są prokurator i rzecznik dyscyplinarny – jako „strony” postępowania dyscyplinarnego – oraz przełożony dyscyplinarny nad prokuratorem, którego rozstrzygnięcie to dotyczy (art. 150 § 5 Pr. prok.). Aktualność w tej kwestii zachowują poczynione wyżej uwagi w odniesieniu do dopuszczalnego zakresu zaskarżenia decyzji o zawieszeniu w czynnościach oraz jego formy. „Odwołanie”, o którym mowa, w istocie jest zażaleniem, gdyż jest kierowane przeciwko „postanowieniu” sądu dyscyplinarnego. Winno być wniesione w terminie 7 dni od doręczenia skarżącemu jego odpisu – z uwagi na art. 171 pkt 1 Pr. prok. w tym zakresie odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy art. 459 § 2 i art. 460 k.p.k. Zażalenie rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego (art. 145 § 1 pkt 2 Pr. prok.).

Po skierowaniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego decyzje w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach podejmuje sąd dyscyplinarny (art. 150 § 4 zd. 1 Pr. prok.). Sąd dyscyplinarny określa także czas zawieszenia prokuratora w czynnościach (art. 150 § 4 zd. 2 Pr. prok.). Decyzja sądu o przedłużeniu okresu zawieszenia musi zawierać pokrywające się czasowo z tym okresem zobowiązanie prokuratora do wykonywania określonych czynności. W tym zakresie na grunt art. 150 § 4 Pr. prok. przenosi się cały czas nakaz z art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Decyzję określoną w art. 150 § 4 Pr. prok. podejmuje sąd dyscyplinarny pierwszej lub drugiej instancji – w zależności od etapu, na jakim toczy się postępowanie dyscyplinarne – i przyjmuje ona formę „postanowienia” (art. 150 § 5 zd. 1 Pr. prok.). Sąd dyscyplinarny decyzje w tym przedmiocie podejmuje z urzędu – nie jest tu konieczny wniosek rzecznika dyscyplinarnego, jak w przypadku określonym w art. 150 § 3 Pr. prok. Od postanowienia sądu dyscyplinarnego przysługuje „odwołanie” prokuratorowi, którego postanowienie dotyczy oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu (art. 150 § 5 zd. 1 Pr. prok.). W odróżnieniu od sytuacji określonej w art. 150 § 3 Pr. prok. odwołanie nie

służy przełożonemu dyscyplinarnemu prokuratora zawieszonoego w czynnościach (art. 150 § 5 zd. 2 Pr. prok.). W kwestii treści i formy odwołania aktualność zachowują poczynione wyżej uwagi odnośnie art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok. Jeżeli odwołanie dotyczy postanowienia sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji, tj. Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym działającego w składzie 3 członków, to odwołanie rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów Izby Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego (art. 145 § 1 pkt 2 Pr. prok.). Pewien problem może powstać, gdyż postanowienie określone w art. 150 § 4 Pr. prok. wydaje sąd dyscyplinarny drugiej instancji, tj. Sąd Najwyższy działający w składzie wskazanym w poprzednim zdaniu. Zgodnie z brzmieniem art. 150 § 5 zd. 1 Pr. prok. postanowienie takie jest zaskarżalne. Wydaje się, że zażalenie w tym przypadku rozpoznawać winien Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej w innym równorzędnym składzie z udziałem 1 ławnika tego sądu (arg. z art. 171 pkt 1 Pr. prok. w zw. z art. 30 § 2 k.p.k.).

Zgodnie z treścią art. 150 § 8 Pr. prok. przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie uchylić zawieszenie prokuratora w czynnościach. Uchylenie decyzji o zawieszeniu prokuratora w czynnościach oznacza także zdjęcie z niego obowiązków nałożonych na okres zawieszenia. Uchylenie zawieszenia może nastąpić z urzędu lub na wniosek zainteresowanego. Jest decyzją niezaskarżalną. *A maiori ad minus* należy przyjąć, iż przełożony dyscyplinarny może także modyfikować okres zawieszenia poprzez jego skrócenie lub uchylić część obowiązków nałożonych w okresie zawieszenia na prokuratora. Decyzje tego rodzaju będą przybierać postać „zarządzenia” (arg. z art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok.). Umieszczenie przepisu art. 150 § 8 Pr. prok. i jego dosłowne brzmienie – „w każdym czasie” – z pozoru sugeruje, iż przełożony dyscyplinarny jest uprawniony do uchylenia zawieszenia prokuratora także po skierowaniu jego sprawy do sądu dyscyplinarnego. Jednakże z uwagi na fakt, że na wydawane na tym etapie postanowienia sądu dyscyplinarnego obu instancji w przedmiocie zawieszenia prokuratora przełożony dyscyplinarny nie ma prawa wnieść odwołania (art. 150 § 5 zd. 1 Pr. prok.), to przyjąć należy, że jego kompetencja określona w art. 150 § 8 Pr. prok. rozciąga się tylko na sytuacje określone w art. 150 § 1, 2 i 3 Pr. prok. Na etapie sądowego postępowania dyscyplinarnego uchylenie i modyfikacja decyzji w przedmiocie zawieszenia prokuratora w czynnościach pozostaje w wyłącznej gestii sądu dyscyplinarnego, zaś zainteresowany i rzecznik dyscyplinarny mogą składać po temu stosowne wnioski. Przełożony dyscyplinarny prokuratora traci natomiast wszelkie uprawnienia w omawianym zakresie.

Jako że przepis art. 150 § 1 i 2 Pr. prok. milczy w tym zakresie, przyjęć należy, że w okresie pierwszych 6 miesięcy zawieszenia prokuratora w czynnościach przełożony dyscyplinarny może modyfikować – w drodze nowego „zarządzenia” – zarówno okres zawieszenia prokuratora, jak i nałożone na niego w tym czasie obowiązki, o których mowa w art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Każdorazowo sytuacja taka będzie aktualizować uprawnienie prokuratora do wniesienia odwołania na zasadzie art. 150 § 2 zd. 2 Pr. prok.

8. Podsumowanie i postulaty *de lege ferenda*

W niniejszym opracowaniu przeprowadzono analizę przepisu art. 150 Pr. prok. Punktem wyjścia do wszystkich rozważań był przepis art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. wprowadzający nakaz zobowiązania prokuratora zawieszonoego w czynnościach do wykonywania w okresie zawieszenia określonych prac i zadań. Norma ta jest dalece kontrowersyjna. Problemem jest bowiem ustalenie, jakie czynności do wykonania przez suspendowanego prokuratora mogą wchodzić w rachubę jako dopuszczalne. Tymczasem czynności takich w rzeczywistości brak. Nie ma bowiem takich zadań w Prokuraturze, które można by było powierzyć osobie zajmującej stanowisko prokuratora, a które jednocześnie nie byłyby czynnościami właściwymi dla prokuratorów – *verba legis* czynnościami „nie zastrzeżonymi przez ustawę dla prokuratora” – zobowiązanie do ich wykonywania nie nosiłoby cech swoistej kary dyscyplinarnej, zwłaszcza nie było stygmatyzujące, i które w istocie nie naruszałoby godności osoby prokuratora, który miałby je wykonywać. Prokuratora – co w tym miejscu należy podkreślić – nieuznanego jeszcze prawomocnie winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 150 § 1 zd. 1 Pr. prok. Jak wyżej wskazano problematyczna może być także jakość pracy świadczonej przez prokuratora w warunkach art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok. Dodać do tego trzeba, że sam fakt zawieszenia prokuratora w czynnościach – mający oparcie i uzasadnienie w okolicznościach („charakterze”) zaistniałego przewinienia dyscyplinarnego – powinien raczej skłaniać do odsunięcia takiej osoby od czynności pracowniczych: dla dobra jednostki organizacyjnej prokuratury, w której pełni ona służbę oraz dla dobra wizerunku Prokuratury jako takiej. W tych warunkach korzyści, jakie potencjalnie może przynieść praca prokuratora wykonywana w zakresie reglamentowanym art. 150 § 1 zd. 2 Pr. prok., nie wydają się przeważać nad negatywnymi następstwami dopuszczania go do pracy. Prokurator zawieszony w czynnościach powinien być odsunięty od wykonywania

wszystkich zadań i zwolniony z obowiązku świadczenia pracy do czasu rozstrzygnięcia w przedmiocie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Prokuratorska ustawa pragmatyczna winna wskazywać to wyraźnie i w tej drodze definiować, na czym polega stan „zawieszenia prokuratora w czynnościach”. Ustawa powinna zobowiązywać przełożonego dyscyplinarnego do podjęcia decyzji o zawieszeniu prokuratora w czynnościach po zaistnieniu po temu przesłanek i jasno wskazywać, że wydana decyzja tego rodzaju jest natychmiast wykonalna. Prokurator zawieszony w czynnościach powinien być ustawowo zobowiązany do rozliczenia się z przełożonym ze stanu prowadzonych spraw i wszystkich wykonywanych przez niego zadań, co jest konieczne dla przeprowadzenia procesu przekazania ich innej osobie. Zatem – na zasadzie pragmatycznego wyjątku od reguły – prokurator odsunięty od wszystkich czynności pracowniczych powinien w szczególności być zobowiązany do niezwłocznego zdania przełożonemu akt prowadzonych postępowań i wszelkich narzędzi pracy. Na żądanie przełożonego powinien móc być zobligowany do przedstawienia sprawozdania ze stanu prowadzonego referatu, co w pewnych sytuacjach może być konieczne dla właściwego wykonywania nadzoru wewnętrznego i zapewnienia sprawnego przejęcia zadań zawieszonoego przez jego następcę. Wreszcie, prokurator zawieszony w czynnościach, będąc zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy, winien jednak być zobowiązany do pozostawania w kontakcie z przełożonym dla odbierania dotyczących go poleceń i decyzji. Wiążącym nakazem w takiej sytuacji powinno być przekazanie przełożonemu informacji o adresie, pod którym zawieszonoego będzie czynny w zakresie odbioru korespondencji służbowej. Uchybienie w wykonaniu tego obowiązku powinno być obwarowane możliwością uznania wysłanej korespondencji służbowej za doręczoną ze wszelkimi tego skutkami. Niewykonanie wskazanych obowiązków – wobec ich wyraźnej podstawy ustawowej – mogłoby być oceniane przez pryzmat przewinienia dyscyplinarnego (art. 137 § 1 pkt 1 Pr. prok.).

Treść komentowanego przepisu art. 150 Pr. prok. wymaga doprecyzowania poprzez jednoznaczne wskazanie, iż zawieszenie prokuratora w czynnościach następuje mocą „zarządzenia” przełożonego dyscyplinarnego. Ze względów gwarancyjnych zarządzenie takie winno zawierać uzasadnienie, co ma fundamentalne znaczenie dla urealnienia prawa do jego kwestionowania w drodze odwoławczej przed sądem dyscyplinarnym. Ustawa powinna wyraźnie wskazywać, komu i w jakim terminie służy prawo zaskarżenia wydawanych decyzji w przedmiocie zawieszenia prokuratora w czynnościach – tak, gdy chodzi o zarządzenie przełożonego dyscyplinarnego, jak i o postanowienie sądu dyscyplinarnego. Zasad-

nym jest także, aby przepis wyraźnie wskazywał, iż wniesienie odwołania od decyzji o zawieszeniu w czynnościach nie ma charakteru suspensywnego. Brzmienie omawianej normy powinno wyraźnie stanowić, że przełożony dyscyplinarny może uchylić jedynie własną decyzję o zawieszeniu prokuratora w czynnościach. Obecnie kwestia ta nie do końca jest jasna, gdyż tego rodzaju kompetencja przełożonego dyscyplinarnego zawarta jest w przepisie art. 150 § 8 Pr. prok., co może być odczytywane jako uprawnienie do uchylecia decyzji o zawieszeniu prokuratora wydanych przez sąd dyscyplinarny (mających oparcie we „wcześniejszych” przepisach art. 150 § 3 i 4 Pr. prok.). Zawisłość sprawy przed sądem dyscyplinarnym powinna pozbawiać przełożonego dyscyplinarnego imperatywnych kompetencji w przedmiotowym zakresie i pozostawiać mu jedynie instrumenty postulatywne oraz ewentualnie skargowe. Zarządzenie przełożonego dyscyplinarnego o zawieszeniu prokuratora w czynnościach powinno być uchylane w drodze rodzajowo tożsamej decyzji. Z uwagi na fakt, iż zarządzenie uchylające zawieszenie nie może godzić w prawa prokuratora, którego dotyczy, nie wydaje się koniecznym, aby musiało zawierać uzasadnienie (aczkolwiek przepis nie powinien wyłączać takiej możliwości). Wreszcie, z uwagi na specyfikę służby i status zawodowy prokuratorów pionu wojskowego Prokuratury, będących żołnierzami zawodowymi, winno być przewidzianym, iż ich zawieszenie w czynnościach rodzi skutki zawieszenia w czynnościach służbowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2022 r., poz. 655)²⁶.

Zasadnym jest jednocześnie utrzymanie dotychczasowego rozwiązania znajdującego się w przepisie art. 150 Pr. prok. i przewidującego możliwość natychmiastowego – możliwego do zarządzenia jeszcze przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego *in personam* – zawieszenia prokuratora w czynnościach przez przełożonego dyscyplinarnego. Mogą się bowiem zdarzyć przypadki wymagające podjęcia w tym zakresie działań natychmiastowych i uzasadnionych „charakterem (zaistniałego) przewinienia dyscyplinarnego”. Kompetencja przełożonego dyscyplinarnego do zastosowania przedmiotowego instrumentu w okresie do 6 miesięcy została wyważona właściwie. Podobnie, słuszną jest obowiązująca regulacja zastrzegająca, że każdorazowe przedłużenie okresu zawiesz-

²⁶ Dz. U. z 2022 r., poz. 655. Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny – w dniu wejścia w życie 23 kwietnia 2022 r. – zastąpiła w tym zakresie dotychczas obowiązujące przepisy ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 536) oraz ustawy z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1489).

nia prokuratora jest czynnością sądu dyscyplinarnego podejmowaną na wniosek nie przełożonego dyscyplinarnego, lecz rzecznika dyscyplinarnego. W tych bowiem przypadkach nie ma już konieczności działania natychmiastowego, a ponadto poddanie tego rodzaju decyzji dwuinstancyjnej kompetencji sądu dyscyplinarnego ma charakter gwarancyjny dla osoby, której decyzja ma dotyczyć.

Podsumowując wszystkie przytoczone uwagi przepis art. 150 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze mógłby przyjąć następujące brzmienie:

Art. 150

§ 1. Prokurator może być zawieszony w czynnościach na okres do 6 miesięcy, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest jego natychmiastowe odsunięcie od wykonywania obowiązków. Zawieszenie w czynnościach polega na odsunięciu prokuratora od wykonywania wszystkich obowiązków służbowych i zwolnieniu z obowiązku świadczenia pracy.

§ 2. Prokurator zawieszony w czynnościach jest jednak zobowiązany:

1) niezwłocznie zdać prokuratorowi przełożonemu przedmioty związane z wykonywanymi obowiązkami służbowymi, w szczególności akta i dokumenty prowadzonych postępowań, powierzone mu przez pracodawcę urządzenia elektroniczne i informatyczne nośniki danych oraz klucze, karty identyfikujące i inne narzędzia pozwalające na dostęp do stanowiska pracy,

2) na wezwanie prokuratora przełożonego i w terminie przez niego wyznaczonym złożyć pisemne oświadczenie o stanie prowadzonych postępowań, czynności i prac według stanu na dzień poprzedzający dzień zawieszenia w czynnościach,

3) pozostawać w dyspozycji prokuratora przełożonego, w szczególności poprzez utrzymywanie bieżącego kontaktu z kierownikiem jednostki organizacyjnej prokuratury, w której pełni służbę oraz informowanie go o zmianie wskazanego miejsca odbierania korespondencji służbowej na okres powyżej 7 dni pod rygorem uznania nieodebranej korespondencji za doręczoną,

§ 3. Prawo zawieszenia w czynnościach, o którym mowa w § 1, przysługuje przełożonym dyscyplinarnym. Od zarządzenia o zawieszeniu w czynnościach prokuratorowi przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego. Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od otrzymania odpisu zarządzenia zawierającego uzasadnienie. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania zarządzenia. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego odwołanie nie przysługuje.

§ 4. Przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie uchylić zarządzenie, o którym mowa w § 1. Zarządzenie uchylające zawieszenie prokuratora w czynnościach nie wymaga uzasadnienia.

§ 5. Zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego prokuratorowi, przełożonemu dyscyplinarnemu oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje odwołanie w terminie 7 dni. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania orzeczenia.

§ 6. Po skierowaniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, decyzje w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach na dalszy, niezbędny okres podejmuje sąd dyscyplinarny. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego stronom przysługuje odwołanie w terminie 7 dni. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje wykonania orzeczenia.

§ 7. Zawieszenie w czynnościach prokuratorów do spraw wojskowych będących żołnierzami zawodowymi pociąga za sobą skutki zawieszenia w czynnościach służbowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2022 r., poz. 655).

Bibliografia

Artykuły

1. Broł R., Powierzenie pracownikowi innej pracy, *Sł. Pracow.* 2001, nr 3.
2. Budka B., Kwalifikacje a kwalifikacje zawodowe pracowników, *PiZS* 2009, nr 6.
3. Golat R., Zasady powierzenia pracownikowi innej pracy, *Sł. Pracow.* 2014, nr 3.
4. Janeczek T., Roch A., Odpowiedzialność karna, odpowiedzialność za wykroczenia oraz zawieszenie w czynnościach prokuratora w świetle Prawa o prokuraturze, *Prok. i Pr.* 2017, nr 4.

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o Prokuraturze (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r., Nr 270, poz. 1599 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 577).
3. Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 536).

4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1627).
5. Ustawa z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1489).
6. Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 1247).
7. Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2022 r., poz. 655).

Orzeczenia Sądowe

1. Wyrok SN z dnia 9 maja 1959 r., sygn. II CR 262/59, PiZS 1960, nr 7, s. 62.
2. Wyrok SN z dnia 16 lutego 1995 r., sygn. I PRN 122/94, OSNP 1995, nr 15, poz. 189.
3. Wyrok SN z dnia 8 maja 1997 r., sygn. I PKN 131/97, OSNP 1998, nr 6, poz. 178.
4. Wyrok SN z dnia 5 lutego 1998 r., sygn. I PKN 515/97, OSN 1998, nr 2, poz. 46.
5. Wyrok SN z dnia 18 listopada 1999 r., sygn. I PKN 370/99, OSNP 2001, nr 7, poz. 225.
6. Wyrok SN z dnia 4 października 2000 r., sygn. I PKN 61/00, Pr. Pracy 2001, nr 5, poz. 33.
7. Wyrok SN z dnia 21 lutego 2008 r., sygn. II PK 171/07, OSNP 2009, nr 9–10, poz. 118.
8. Wyrok SN z dnia 14 stycznia 2010 r., sygn. I PK 155/09, Lex nr 574520.
9. Wyrok SA w Katowicach z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. III APa 22/2018, Lex nr 2533629.

Źródła internetowe

1. Sprawozdanie Prokuratury Krajowej z działalności powszechnych jednostek organizacyjnych Prokuratury w sprawach karnych za rok 2020 (PK-P1K) (sprawozdanie dostępne: <https://pk.gov.pl/wp-content/uploads/2021/03/PK-P1K-za-2020-r.pdf>).

Inne

1. Słownik Języka Polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl>.

Duties of suspended prosecutors: some remarks with reference to the Act on the Prosecutor's Office, Article 150(1), sentence 2

Abstract

This paper critically evaluates the provision of Article 150(1) of the Act on the Prosecutor's Office, which provision defines competencies and official duties of prosecutors. While exploring duties of suspended prosecutors, one is to grapple with a more general problem of whether it is allowed and reasonable to demand that suspended prosecutors perform any work or task for the Prosecutor's Office as their employer. A practical analysis of provisions governing the procedure for imposing duties on prosecutors and on relevant recourse available to prosecutors is offered. Postulates with a view to the future law are also formulated.

Key words

Prosecutor, suspension, suspension in duties, official duties, disciplinary liability, official responsibilities, prosecutor's duties.